

Henrik Oksanen (Tampereen yliopisto)

Erikoisalojen kielet funktionaalisenä variaationa

Kielellinen variaatio on tutkimusaiheena hyvin moniulotteinen. Se näyttäytyy kielessä kielellisten yksiköiden vaihteluna, joka voi olla variaation tyypistä riippuen alueellisesti, sosiaalisesti tai funktionaalisesti motivoitunutta. Usein variaation tutkimus keskittyy alueellisten ja sosiaalisten erojen tuottamaan kielen vaihteluun ja sen funktionaalinen ulottuvuus jää vähemmälle huomiolle, monesti pelkistyen rekisterin tutkimukseen. Funktionaalinen variaatio on kuitenkin huomattavasti rekisteriä laajempi ilmiö, jonka yhtenä näkyvimpänä ilmentymänä ovat erikoisalojen kielet.

Tarkastelen tässä esityksessä kielellistä variaatiota erikoisalojen kielten, erityisesti oikeuskielen näkökulmasta. Esittelen erikoisalojen kielten tarkastelun lähtökohtia, erikoisalojen kielten tutkimuksessa käytettyjä menetelmiä sekä erikoisalojen kielten suhdetta yleiskieleen. Nostan näihin liittyen esimerkkejä oikeuskielen tutkimuksesta. Lopuksi teen muutamia yleisiä huomioita kontekstittoman variaation tarkastelun ongelmakohdista.